

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita B. Francisci Salesii, Episcopi Et Principis Gebennensivm Meritissimi

Maupas du Tour, Henri Chauchon de

Coloniæ Ubiorum, 1663

Cap. IX. Salesii pater emoritur: prædicat ipse fructu ingenti: Parochos aliquot suis quemque locis reponit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42882

Ergo redux Franciscus ad suos, quos in visceribus gestabat, nihil habuit antiquius, quam ut se lustraret vicos, pagos, oppidâque singula; Parochos, Sacerdotésque reliquos, quos formidolose spererat, ad suam quemque Ecclesiam revocavit, & tempestivâ consolatione roborans, discussâque videlicet procellâ, quæ in discrimen fortunas eorum, atque adeò vitam ipsam vocaverat. Ita caritate incensus idem, & rupe firmior, nihil de suscepto consilio dimotus, per tam formidolosos tantum multos Parœcias quinque & triginta ordinavit, Parochos, Vicariôsve totidem, doctrinâ & virtutibus præstantes, constituit, ac singulis pendi curavit annos singulos, unde & alerentur ipsi, & Ecclesiarum facta recta curarentur, unâ cum rebus aliis divinum cultum necessariis. Definiit item, quod Missæ quotidie dicendæ essent, quo ritu peragendum divinum Officium, non modò solennioribus lucibus, sed etiam in publica necessitate qualibet inque funeribus; uno verbo, ubi ubi variandæ caerimonix essent: illud imprimis inculcavit, quod non degerent soli, sed tres quatuorve conjunctim dixisse quippe dominum, ubi duo vel tres congregati nomine suo essent, ibi se futurum in medio eorum.

(d) Matth. 18.

C A P U T IX.

Salesii pater emoritur: prædicat ipse fructu ingenti: Parochos aliquot suis quemque locis restituit.

Sic ferè evenit, ut quæ in tanta rerum humanarum

tum vicissitudine in terris obtingunt justis homi-
 nibus, ab iis sic accipiantur, ut cuncta ad Dominum
 Deum glorificandum transferant, & ad suam
 ipsorum sanctificationem: nec quidquam eorum
 quæ ad eos spectant, non ad eorum sempiternam
 salutem conducit: cæcis omnino omnibus con-
 spirantibus eò, & in partem venientibus illorum,
 quæ mirabilis provisio Domini Dei accurat in
 usu virtutum, quæ ab eis exercentur, atque adeò
 in contenda ipsis corona gloriæ. Vix Anecium
 Coadjutor redierat, cum accipit, genitorem opti-
 mum gravissimo morbo implicatum avere im-
 primis carissimi filii conspectu frui. Nec diù deli-
 beravit Franciscus; interpretatus id à se velle Do-
 minum Deum, proficiscitur illico: & paulò post
 quàm advenerat, raro exemplo, quod tamen quæ
 esset de Francisci sanctimonia opinio, luculenter
 ostendit, pater apud filium generalem Confessi-
 onem instituit noxarum vitæ totius: tum perfusus
 lacrimis, ex intimo quodam sensu de dolore of-
 fensi Dei elicitis, sacrum viaticum ab eodem ac-
 cepit: atque hîc dolori succedente lætitia, cum san-
 cto Simeone canere potuit senex: *Nunc dimittis
 servum tuum, Domine, secundum verbum tuum in
 pace.* (a)

His peractis, ne quod sibi momentum temporis
 deperiret, quod mercandæ æternitati tributum no-
 bis esse à Deo, apprimè nôrat Salesius, nullâ dein-
 ceptis morâ factâ apud dilectissimum parentem, re-
 greditur properè Anecium, confusus Medicis, qui
 Patrem aliquandiu victurum pronunciarant; ad

Pa-

(a) Luc. 2.

160 VITAE B. FRANCISCI SALESII
Pascha usque videlicet, cum tunc instaret Quadra-
gesima. Hic sacro eo tempore exsuscitasse vide-
potuit Ecclesiae illius nascentis ardores; adeo
centae orationes erant, quas è sacro suggestu habere
re coepit ad populum. Reconciliabatur gratia am-
icitiaeque inter eos, qui suscepta inter se odia for-
rant diutius, quam ferret lex Christianae caritatis
restituere, quae iniusti usurpatores aut raptores
erant, aut quoquo modo iniquè possederant: et
exercendos tunc nuncios dardanarii remittebant
omnes de vitae morumque mutatione seriã cogita-
tionem suscipiebant, in id sedulo intenti, ut deinceps
partes omnes impleverent Christiani officii. Sa-
enim ut Job vel maximè solidam sinceramque
pietatem exercebat tum, cum ad eum de filiorum
interitu relatum est; sic tum vel maximè Dominum
Dei sui gloriam promovebat Franciscus, cum
significatum ipsi est de patris obitu. Et tam inter-
pestivè quidem id nuncii advēnit, ut suggestu
pius Ecclesiastes conscenderet, quo momento
reddidit tabellarius ferale literas. Nec tamen per-
turbatus animo (quae vis est divinae gratiae, adve-
sus improvisos illos casus, hominum cum Domi-
no Deo conjunctorum mentes confirmantis) re-
spondit ad populum de Lazaro exsuscitato; quod
quidem argumentum sibi proposuerat, vehemen-
ter ille quidem, & tam consideratè, ut nihil in or-
atione de casu nunciato agnosceres, & vultu
placido, ut mirata incredibilem in modum con-
fessio fuerit, cum postquam peroraverat, adstantes
compellans, Dum ad vos dicturus, inquit, suggestu
conscendi, renunciatum mihi est de obitu illius, cui ex-
suscitatus

talibus omnibus debeo plurimum, hoc est, parentes mei: proinde duo à vobis flagito, alterum, ut preces ad Deum ipsi propitiandum fundere dignemini; alterum, ut biduum triduumve concedatis mihi, ad justa ipsi persolvenda. Ita nihil remisit de constantiâ, nihil de animi æquitate; semper aptus ex divina providentia: eâ fretus, neque in ærore nimio dejectus est, neque fluctibus iis jactatus, quibus alii vulgò solent: semper divinis decretis acquievit, atque adeo semper mentis tranquillitatem retinuit. Ceterum, statim atque pio officio satisfecit, recepit se ad Ancientes suos, perrexitque verba facere ad populû, plenus Deo: ceteros quæ afferebat, haurta ex fontibus ipsius perfectionis fuisse: negante concione ullum unquam à se auditum, qui de Christianis virtutibus tam sublimem in modum disputaret.

Ut verò Dominus Deus, ex fidelis famuli voto, occasiones exercendæ caritatis alias ex aliis offerebat; vix Paschales ferias exegerat, successu concionum lætus, auctusque messe sanè copiosâ animarum, cum ad eum affertur trepidè, Gebenhenses hæreticos per vim nefariam, irrupisse in pagos duos, exactisque Parochis, præcones hæreticos eorum loco substituisse, pestilenti doctrinæ disseminandæ. At Franciscus nullâ mora interpositâ, properat continuò ad Tribunal Legionis Antuaticæ. Is opem laturus bellatori Christi, qui tot jam in præliis perduelles armis spiritualibus fregisset, domuissetque; haud gravatè concessit eam in expeditionem, florem copiarum suarum: agmen Franciscus ipse ductavit, quando Dei causa age-

162 VITÆ B. FR. ANCISSI SÆLESII
la agebatur, & hostibus Dei strenuè fugatis, pa-
sos Parochos revocavit, confirmavit orthodoxam
aptaque consolatione recreavit; tum, vilitate
nuo pagos Anruatum complures, singularique
dam caritate illorum, quos Jesu Christo pepe-
rat. At non concoquere animo poterat, ab illis
heterodoxis Gebennensibus occupatam Geben-
nensium ditionem fuisse, sic, ut Catholicis sacris ca-
ret prorsus. Constabat ea Parœciis quinque &
ginta è Gebennensi diœcesi; sed ex conditione
pacis inita cum Rege Christianissimo, illa pro-
cesserat Dux Sabaudie. Hanc tam luculentam
gam impositam rei Catholicæ cum ferre neque-
vit Divinæ gloriæ appetentissimus, usurpabat
mirum, cum Deo suo colloquens; Davidicum
lud: (b) *Vidi prævaticantes, & tabescebam.* Reputat
secum quid opus factum foret ad medicinam tam
malo faciendam, nihil occurrit potius, quam
Regem Christianissimum adiret, ab eoque imp-
traret restitutionem in integrum his locis; tum
ad liberum exercitium Catholicæ Religionis, tum
ad Ecclesiasticos proventus ab hæreticis laicis
occupatos. Iter sic instituit, ut Matiscone transi-
ro, trajiciendus necessariò Arar fluvius esset: at
is restagnasset, ubi conscendendum navigium
horrebat quisque ad periculi magnitudinem. Sed
contrà evênit quàm de Judâ proditore tradidit
S. Ambrosius: ut enim is unus, ex mente tanti Do-
ctoris, causa fuit, cur navis, in quâ discipuli
versabantur, sæviente procellâ, tantum non hauriret
sit fluctibus; quasi tantæ impietatis contagio
i. posse

(b) *Psal. 118.*

postolorum aliorum innocentiam infecisset, ex quo in unum idemque discrimen venerint omnes, quod navigarent cum perfidioso apostata, cujus crimen ulcisci pelagus ventique velle viderentur: ita, contrarium in modum; Sale si innocentia quasi arcam in exiguo illo cataclysmo ipsi vectoribusque cetetis paravit. Certè Franciscus ad cœlum manibus oculosque sustulisse dicitur: tum singulari quadam fidentia, *Bono, inquit, animo quisque sit: agrè portum attingemus, at non mergemur tamen.* Adeo verum certumque est, in unius iusti gratiam, servari saepe à Deo complures. Certè nullus in navigio fuit, quàm salutem & incolomitatem suam fidei isti Noëmo acceptam retulerit, prædicantibus omnibus, virtutem illius mari & tempestatibus imperasse: proinde in gratiarum actionem effusi, finem nullum faciebant collaudandi ejus, & singularibus encomiis ornandi: at is, cui nihil tam grave esset, ac laudari, *Non nobis, inquit, Domine, non nobis, sed Nōmini tuō da gloriam [c]*

[c] Psal. 113.

CAPUT X.

*Lutetia singularem sui opinionem concitat
pietatis caritatisque exercitiis.*

NON ad præsepe tantum Domini Jesu, pastores ductant sancti Angeli; adsunt præterea, dum Dei causâ adeuntur Reges: quæ res cum incidit, sæpenumero ii quibus Provincia ista imponitur, egent magis eorundem sanctorum Angelorum ope, atque præsidio, quàm pastores tunc in adeundo Bethleëmitico tugurio egerunt. Id cum non lateret, servum Dei, haud dubium est, quin

L 1

quod